

NOM MATÈRIA :	EXPRESSIÓ I COMUNICACIÓ
GRUP:	1r (diürn i vesp)

1. INTRODUCCIÓ GENERAL

Aquest mòdul conté la formació necessària per que l'alumnat planifiqui, implementi i avalui activitats afavoridores del desenvolupament de la intervenció relacionada amb la comunicació i l'expressió.

Té com objectiu desenvolupar els recursos expressius i comunicatius dels infants com mitjà de creixement personal i social.

2. UNITATS DE TREBALL

UNITAT 1. L'EXPRESSIÓ I LA COMUNICACIÓ A LA INFÀNCIA

- L'expressió, la comunicació, el llenguatge.
- Pautes per a l'anàlisi de situacions comunicatives.
- Desenvolupament expressiu i comunicatiu en l'infant. Valoració de la importància de la comunicació en el desenvolupament de l'infant
- El procés comunicatiu. Elements i factors externs i interns que intervenen en el desenvolupament del llenguatge.
- L'expressió i la comunicació en el currículum de l'educació infantil.
- La comunicació: creativitat i recursos expressius. Valoració de la creativitat en el disseny d'activitats.

UNITAT 2. L'EXPRESSIÓ ORAL A LA INFÀNCIA

- El llenguatge: nivells, propietats i funcions.
- Relació entre pensament i llenguatge. Teories de l'adquisició del llenguatge. Valoració de la importància del model adult en l'adquisició del llenguatge.
- Bilingüisme i diglòssia. Programes d'intervenció en situacions de bilingüisme i diglòssia. Respecte per la llengua materna dels infants.
- Evolució del llenguatge oral.
 - La motivació, les emocions i els sentiments com a base de l'expressió.
 - Etapes del desenvolupament del llenguatge infantil.
- Recursos educatius per afavorir el llenguatge oral.
- La intervenció educativa en l'expressió oral infantil en relació als diferents nivells d'estudi del llenguatge.
- Els trastorns del desenvolupament lingüístic.
- Alteracions o trastorns amb repercussions en el llenguatge oral.
- Intervenció educativa en els casos de trastorns del llenguatge.
- Els Sistemes Alternatius i Augmentatius de Comunicació (SAAC).
- Introducció a la lecto-escriptura en educació infantil.

UNITAT 3. LA LITERATURA INFANTIL.

- Literatura infantil: característiques i gèneres. Criteris per a la selecció i l'ús.
- El conte: estructura i tipus. Contes tradicionals i contes actuals. Contar un conte. Possibilitats del conte en el treball de l'aula.
- Literatura popular de base folklòrica.
 - Les endevinalles, les onomatopeies i els embarbussaments.
 - La narració de contes populars i l'aproximació a les rondalles de les Illes Balears.
- La biblioteca escolar.
- Organització del grup i de l'espai, el temps i dels materials en l'expressió verbal.
- L'avaluació de l'expressió i la comunicació en l'expressió verbal.

UNITAT 4. L'EXPRESSIÓ CORPORAL

- Llenguatge gestual corporal i desenvolupament.
- Principals estratègies, recursos didàctics, aplicacions característiques i organització per desenvolupar l'expressió gestual i corporal.
- El joc dramàtic: modalitats i recursos.
- El joc simbòlic, els titelles i el teatre.
- Organització del grup i de l'espai, el temps i dels materials en l'expressió corporal.
- L'avaluació de l'expressió i la comunicació en l'expressió corporal.

UNITAT 5 . EL LLENGUATGE RÍTMICOMUSICAL.

- El ritme a l'Educació Infantil.
- Valoració del so i del silenci. Les qualitats del so.
- Principals estratègies, recursos didàctics, aplicacions característiques i organització per desenvolupar l'expressió rítmico-musical. Els instruments i l'orquestra. L'audició musical. La cançó. L'educació vocal.
- Recursos per a l'expressió musical.
 - Jocs de falda, jocs amb el cos, cançonetes amb gest, cançonetes per jugar i cançó de triar.
- Organització del grup i de l'espai, el temps i dels materials en l'expressió musical
- L'avaluació de l'expressió i la comunicació en l'expressió musical

UNITAT 6. L'EXPRESSIÓ PLÀSTICA I GRÀFICA

- L'expressió plàstica a l'Educació Infantil.
- Etapes de l'evolució plàstica i gràfica en l'infant.
- Principals estratègies, recursos didàctics, aplicacions característiques, organització de l'espai i els recursos per desenvolupar l'expressió plàstica i gràfica. Elaboració de materials afavoridors del desenvolupament de l'expressió plàstica i gràfica.

- Materials, tècniques i suports: dibuix, pintura, modelatge, collage, construccions.
- Organització del grup i de l'espai, el temps i dels materials en l'expressió plàstica.
- L'avaluació de l'expressió i la comunicació en l'expressió plàstica.

UNITAT 7. TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ EN EDUCACIÓ INFANTIL.

- Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC). Materials multimèdia. Utilització i valoració de les TIC com a recurs per al desenvolupament de l'expressió i la comunicació infantil.
- Estratègies globalitzadores per al desenvolupament de les diferents expressions. Valoració d'aquestes estratègies. Valoració dels diferents modes d'expressió dels nins i nines. Els tallers d'expressió i els projectes de treball.

Els continguts corresponents a l'expressió lògica matemàtica i evolució grafomotriu de l'infant es treballaran al mòdul Desenvolupament Cognitiu i Motor.

3. TRACTAMENT DE LES TICS

Es potenciarà l'ús de les TIC de la següent manera:

- Ús dels recursos i les eines audiovisuals.
- Recerca i selecció d'informació a través d'Internet. Es tracta de fer una anàlisi crítica dels continguts, discernint el que és fiable i adient per la temàtica tractada i fer una reelaboració personal de la informació obtinguda.
- Comunicació interpersonal i treball comunicatiu en xarxes.
- Presentació de treballs emprant programes de processament de textos, tractament de la imatge i del so.

4. TEMPORITZACIÓ

AVALUACIÓ	UNITATS PROGRAMADES
PRIMERA	UT 1, 2, 3
SEGONA	UT 4, 5,6
TERCERA	UT 6, 7

5.PROJECTE D'INNOVACIÓ EDUCATIVA

Durant tot el curs i de forma transversal es du a terme la planificació, implementació i avaluació d'un projecte d'innovació educativa en col·laboració amb escoles infantils. Es tracta d'un projecte intermodular que engloba diferents competències i resultats d'aprenentatge dels mòduls de DI,EC, DC. Per aquest motiu es treballarà de forma coordinada i es distribuïran els apartats que s'avaluaran dins cada mòdul.

El projecte consta de 4 fases distribuïdes al llarg de les tres avaluacions:

1. Fase de formació.
2. Fase de planificació.
3. Fase d'implementació.
4. Fase de documentació i avaluació.

El professorat anirà informant a l'alumnat dels continguts i terminis corresponents a cada fase.

L'assistència i participació en les activitats i tasques relacionades amb el projecte és una condició indispensable per a poder participar-hi i ser avaluat/da.

L'alumne/a que per causa no justificada superi el 15% de faltes d'assistència els dies de projecte, o no compleixi amb les tasques assignades dins l'equip de treball, perdrà el dret a participar i haurà de realitzar una tasca individual de recuperació, proposada per l'equip docent de projectes.

La no presentació de la tasca de recuperació suposarà l'avaluació negativa del mòdul.

Algunes activitats relacionades amb el projecte o amb el mòdul pot comportar que **l'horari de classe es faci en horari de horabaixa (grup de diürn) o en horari de matí (grups de vespertí).**

6. PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ

L'avaluació serà formativa a partir de la informació rebuda de l'alumne mitjançant el treball diari de classe, proves individuals (escrites, orals...), elaboració de treballs individuals i grupals, els procediments, les estratègies i les actituds mostrades.

L'avaluació final pretén establir si s'han aconseguit les competències previstes i els continguts treballats. Per això, es tindran en compte no només els conceptes sinó també la seva actitud al llarg del procés d'ensenyament-aprenentatge, i els procediments i estratègies utilitzades per resoldre els problemes que es plantegen.

Els criteris d'avaluació per aquest mòdul corresponen als mínims que marca la normativa, en relació a allò que l'alumnat ha d'ésser capaç de realitzar per cada una de les realitzacions professionals específiques d'aquest mòdul.

7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Informació general del cicle formatiu en modalitat presencial:

L'assistència és obligatòria i és un requisit per poder ser avaluat/da. L'alumnat que hagi superat el 10% de faltes continuades d'assistència no justificades, o el 15% de faltes discontinues d'assistència injustificades, no podrà continuar el mòdul corresponent i haurà de sol·licitar la baixa per no perdre la convocatòria.

El funcionament dels cicles formatius presencials (nombre de convocatòries, matrícula en modalitats combinades....) ve recollit a l'*Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 13 de juliol 2009 per la qual es regula el funcionament i organització dels cicles formatius de formació professional del sistema educatiu que s'imparteixen d'acord amb la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, dins l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes, en la modalitat d'ensenyament presencial.*

La competència comunicativa serà avaluada a cada un dels mòduls. La valoració positiva de la comprensió i expressió, tant oral com escrita, serà requisit per superar el mòdul. També es valorarà l'ús del llenguatge inclusiu des d'una perspectiva coeducativa. El professorat aportarà les eines necessàries per facilitar que l'alumnat evolucioni favorablement en aquests aspectes.

La nota final de cada avaluació serà el resultat de la ponderació de les diferents tasques avaluable realitzades durant aquest període. Les tasques englobaran tant coneixements, procediments com actituds (autonomia, innovació, organització del treball, responsabilitat, relació interpersonal, treball en equip i resolució de problemes, puntualitat), que contribuiran a assolir els resultats d'aprenentatge i les competències professionals, personals i socials del mòdul.

Les tasques avaluable podran incloure entre d'altres: casos pràctics, proves escrites, treballs individuals i en petit grup, exposicions orals, simulacions, debats, anàlisi de documents, activitats quotidianes d'aula, sortides, ...

El professorat del mòdul informarà a l'alumnat, a l'inici de cada avaluació i/o unitat, quines tasques s'han de superar obligatòriament, amb una nota mínima de 5 punts, per poder ser ponderada amb la resta de tasques de l'avaluació i quines seran ponderables independentment de la qualificació obtinguda. També s'informarà a l'alumnat del percentatge establert per a cadascuna de les tasques avaluable, tenint en compte els criteris de flexibilitat i dinamisme de les programacions d'aula.

Per aprovar el mòdul en cada avaluació s'haurà d'obtenir un mínim de 5 punts com a mitjana ponderada de totes les tasques avaluable realitzades.

La nota de l'avaluació ordinària serà la mitjana obtinguda a cadascuna de les avaluacions. Per superar el mòdul caldrà obtenir un mínim de 5 punts a la nota final.

El professorat informarà dels terminis per al lliurament de les tasques que es vagin realitzant. Si un alumne/a no lliura el tasca en el termini establert, i si el tipus de tasca ho permet, disposarà d'una setmana com a màxim per presentar-la, amb una penalització del 20% de la nota de la tasca.

Si en aquest termini d'una setmana no es lliura la feina es considerarà suspesa.

Aquesta nota farà mitjana, sempre i quan aquesta tasca no s'hagi establert que s'ha de superar per poder ser ponderada amb la resta de tasques.

L'alumnat que no participi en les feines i tasques d'aula per falta d'assistència injustificades serà qualificat en aquestes com a suspès. Aquesta nota farà mitjana, sempre i quan aquestes feines o tasques no s'hagin establert que s'han de superar per poder ser ponderades amb la resta de notes.

En cas d'absència justificada el professorat podrà decidir la tasca o feina substitutòria, si n'és el cas.

8. RECUPERACIONS

Els alumnes que hagin superat el 10% de faltes d'assistència no justificades, perden el dret a l'avaluació.

L'alumnat que no hagi superat alguna de les 3 avaluacions, sempre que no contradigui el marc legal establert a l'efecte, realitzarà la recuperació de l'avaluació o avaluacions suspeses al mes de juny (dates a determinar).

En el cas que suspengui més d'una avaluació i vulgui recuperar-les al mes de juny, haurà d'aprovar cadascuna de les avaluacions suspeses perquè pugui fer mitjana.

El professorat determinarà, per cada alumne/a, el programa individualitzat de recuperació (proves, treballs, lectures addicionals...), atenent els objectius assolits durant el curs; per tant es tindran en compte les qualificacions obtingudes durant el curs acadèmic per calcular la nota final del mòdul.

Quan un alumne fa la recuperació d'una tasca al mes de juny, la nota màxima que pot obtenir es un 6.

Convocatòria extraordinària de setembre:

En el mes de setembre tindrà lloc la convocatòria extraordinària per a aquell alumnat que no hagi superat el mòdul al mes de juny.

Només es pot accedir a la convocatòria de setembre d'aquest mòdul si és l'únic que ha suspès l'alumne/a o si ha suspès 2 mòduls, però només en aquests casos: EC+FOL. En altres casos haurà de cursar de nou els mòduls suspesos.

La convocatòria extraordinària de setembre és condicionada a la proposta de l'equip docent realitzada en la corresponent sessió d'avaluació, valorant si amb aquesta convocatòria l'alumne/a tindrà possibilitat d'assolir les competències pròpies d'aquest mòdul.

Per aprovar en la convocatòria extraordinària de setembre, cal treure un 5 de nota mínima en totes les proves, treballs o activitats que se li hagin requerit en aquesta

convocatòria. La nota d'aquestes proves, treballs o activitats serà la nota corresponent a la convocatòria extraordinària.

9. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Es contempla la possibilitat de realitzar activitats complementàries relacionades directament amb el currículum del mòdul com ara: sortides, tallers, conferències, etc..

10. RECURSOS MATERIALS

-MATERIAL D'ÚS PERSONAL DE L'ALUMNA/E:

- Dossier didàctic facilitat pel professorat (**1r Diürn**).
- Llibre: *Escudé, N &, Sánchez, E. Expressió i comunicació*. Editorial Altamar 2017. ISBN: 9788416415687 (CAT 2017) (**1r vespertí**)

-Estoig amb: retoladors gruixuts, ceres, pinzells, pegament de barra, tisores, cúter i cinta adhesiva, baverall i ordinador portàtil o tauleta.

- MATERIAL I RECURSOS DEL CENTRE:

- Biblioteca, videoteca, material lúdic, material audiovisual.
- Revistes educatives.
- Canó de projecció, televisor, vídeo, equip de música, enregistradora.
- Ordinadors
- Material fungible.

11. CAPACITACIÓ LLENGUA CATALANA

Tal com indica la resolució del conseller d'Educació i Universitat de dia 28 de maig de 2018 per la qual s'aproven les instruccions que estableixen les condicions per obtenir l'equivalència del certificat de capacitació per a l'ensenyament en llengua catalana al primer cicle de l'educació infantil (CCI), l'alumnat que hagi obtingut el títol de tècnic superior en Educació Infantil d'acord amb el currículum establert a l'Ordre del la consellera d'Educació i Cultura de 28 de novembre de 2008, obtindrà l'equivalència amb el certificat de capacitació sempre que es donin les següents condicions:

- Els alumnes han d'estar en possessió del certificat de coneixement de llengua catalana del nivell B2 o equivalent, d'acord amb la normativa vigent.
- El mòdul El joc infantil i la seva metodologia i el d'Expressió i comunicació s'han d'impartir en llengua catalana.

Per aquest motiu, les activitats puntuables que es dugin a terme en aquests mòduls s'hauran de fer en llengua catalana, exceptuant les activitats en llengua anglesa corresponents al mòdul El joc infantil i la seva metodologia.

A les unitats 2, 4 i 5 s'hi incorporen els continguts corresponents al Certificat de capacitació en llengua catalana per a l'ensenyament al primer cicle de l'educació infantil (CCI).

12. BIBLIOGRAFIA

OPCIONAL

- AKOSCHLY, J. ALSINA, DÍAZ, M. GIRÁLDEZ A. (2009): *La música en la escuela infantil (0 -6)*. Edit Graó.
- RODARI, G. (1995): *Gramática de la fantasía*. Edit. Columna
- BASSA, R.; CABOT, M. i altres (1995): *Serra Mamerra*. Edit. Moll